- [2021] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1000

    - ਫਖਰੇ ਆਲਮ

- v.
- ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ
- (2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 319)

    - ਮਾਰਚ 15, 2021

- [ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਆਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਂਡੀ, ਜੇ.ਜੇ.)

        - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 – ਧਾਰਾ 167 – ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ – ਆਈਪੀਸੀ, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ

- ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਐਕਟ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ - ਹੈਲਡਿੰਗ: ਸਿਰਲੇਖ - ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.

    - ਉਹ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ -

- ਤੱਥ, ਯੂਏਪੀਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਯੂਏਪੀਏ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੀਤ ਗਈ ਸੀ - ਰਾਜ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
- ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਯੂਏਪੀਏ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

    - ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵ, 180 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ - ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

- ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ - ਯੂਏਪੀਏ ਐਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ
- ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 - ਆਈਪੀਸੀ - ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ - ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 - ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ,

    - 1950 – ਆਰਟੀਕਲ 21.

        - ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2020) 10 ਐਸਸੀਸੀ 616; ਅਤੇ ਵਿਨੈ ਤਿਆਗੀ ਬਨਾਮ ਇਰਸ਼ਾਦ ਅਲੀ @ ਦੀਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2013) 5 ਐਸਸੀਸੀ 762: [2012] 13 ਐਸਸੀਆਰ 1005 - ਭਰੋਸੇ.

- 1000

- <u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

- (2020) 10 ਐਸਸੀਸੀ 616 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 6
- [2012] 13 1005 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪੈਰਾ 9

- ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 319
- ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 03.11.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ, ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ ਨੇ 2019 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੰਬਰ 12269 ਵਿੱਚ।
- ਕਾਦਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ, ਮੋਹਿਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।
- ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਆਦਰਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਯੂਰੀ ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।
- ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

- <u>ਆਰਡਰ</u>

- ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।
- ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਫਖਰੇ ਆਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420, 467, 468, 471 ਅਤੇ 120-ਬੀ, ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3/25/30 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 04/2017 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
    - ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਐਕਟ, 1967
- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 08.03.2017 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 03.06.2017 ਨੂੰ ਲਖਨਊ ਦੇ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ 180 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ
    - ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤਹਿਤ 04.09.2017 ਨੂੰ ਸ਼ੀਟ, ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ
      ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ
    - ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:
        - ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫਖਰੇ ਆਲਮ ਦੀ ਰਿਮਾਂਡ ਮਿਆਦ ਅੱਜ ਪੂਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ,
        - ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420/467/468/471/120-ਬੀ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ
        - ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3/25/30 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 18 ਯੂਏ (ਪੀ) ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- 4. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 05.10.2017 ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਲਖਨਊ ਦੁਆਰਾ 13.10.2017 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹੈ।
    - 1973 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸ਼੍ਰੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
    - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ੧੮੦ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
    - ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਸਵੀਕਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ
    - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 03.11.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਵਿਊ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਹਰੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ:

    - ਸ਼ੁਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਡੀ ਲਖਨਊ 03.06.2017 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਲਈ 180 ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ।
        - ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ.ਏ.ਸੀ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਹੁਣ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।[1]

- 5.2. ਦੂਜਾ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ, ਯੂਏਪੀਏ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ/ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 03.10.2017 ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 211 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 05.10.2017 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਦਿਨ ਹੀ ਇਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਖੀ ਦੀ ਸੀ
- ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

- [1] (2020) 10 ਐਸਸੀਸੀ 616

- ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਵਿਨੈ ਤਿਆਗੀ ਬਨਾਮ ਇਰਸ਼ਾਦ ਅਲੀ @ ਦੀਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਹੋਵੇਗੀ।[2]

- ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

- ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ
  - ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਨ।

- ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜੋ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਦੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।
  - ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ
  - ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ। ਕਿਉਂਕਿ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ।

- ਜੇ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ,
  - ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ 04.09.2017 ਨੂੰ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ
  - ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੂਏਪੀਏ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕੋਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
  - ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 211 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਮਿਆਦ
    ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ੧੮੦ ਦਿਨ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
  - ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਰਾਜ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯੂਏਪੀਏ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
    ਜ਼ਮਾਨਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਯਾਨੀ 180 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ। ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ) ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

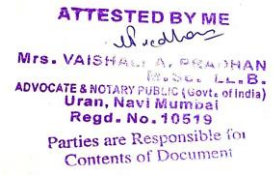
- ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਖੀ ਗਈ ਹੈ ਸਿੰਘ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਜੋ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
  - ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ

ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

- [2] (2013) 5 ਐਸਸੀਸੀ 762

- ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ।
- ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ [ਦੇਖੋ]। ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ]3. ਯੂ.ਏ.ਪੀ.ਏ. ਐਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ
- ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਫਾਲਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ
- ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ।
    - ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।
ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- [3] (2017) 15 ਐਸਸੀਸੀ 67